

Objawy uzależnienia od telefonu komórkowego a korzystanie z internetowych portali społecznościowych przez młodzież

Symptoms of mobile phone addiction and adolescents' use of online social networking sites

Beata Pawłowska¹, Ewa Dziurzyńska², Katarzyna Gromadzka,
Brian E. Wallace³, Maciej Zygo⁴

¹Katedra i Klinika Psychiatrii UM w Lublinie

²Zakład Psychologii, Uniwersytet Rzeszowski

³Koło Naukowe Studentów Anglojęzycznych przy Katedrze i Klinice Psychiatrii
Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

⁴Szpital Neuropsychiatryczny im. prof. M. Kaczyńskiego w Lublinie

Streszczenie

Celem pracy była udzielenie odpowiedzi na następujące problemy badawcze:

-czy i jakie różnice występują między osobami zagrożonymi i niezagrożonymi uzależnieniem od telefonu komórkowego w zakresie czasu spędzanego na portalu Nasza Klasa?

-czy i jakie zależności występują między czasem korzystania przez młodzież z portalu społecznościowego Nasza Klasa a nasileniem objawów uzależnienia od telefonu komórkowego?

-czy i jakie zależności występują między objawami uzależnienia od telefonu komórkowego a aktywnością młodzieży na profilu Nasza Klasa oraz przyczynami posiadania profilu na tym portalu społecznościowym?

Materiał i metody: Badaniem objęto 291 uczniów gimnazjów i liceów. W pracy zastosowano następujące metody: Ankietę oraz Kwestionariusz Uzależnienia od Telefonu Komórkowego autorstwa Pawłowskiej i Potembskiej.

Wyniki i wnioski:

1. Więcej dziewcząt niż chłopców ma profil na portalu społecznościowym Nasza Klasa oraz spełnia kryteria uzależnienia i zagrożenia uzależnieniem od telefonu komórkowego.
2. Główną motywacją, dla której młodzież ma profil na portalu społecznościowym Nasza Klasa jest chęć: utrzymywania kontaktów z przyjaciółmi, uzyskania informacji o znajomych, chwalenia się. Młodzież na portalu społecznościowym komentuje zdjęcia zamieszczane przez innych użytkowników sieci, zamieszcza swoje zdjęcia z wakacji, zdjęcia rodziny oraz zdjęcia z uroczystości rodzinnych.
3. Im więcej godzin dziewczęta korzystają z internetowego portalu społecznościowego Nasza Klasa, tym bardziej mają nasilone objawy uzależnienia od telefonu komórkowego.
4. Nasilone objawy uzależnienia od rozmów i wiadomości SMS, preferowanie komunikacji przez telefon komórkowy nad spotkania „twarzą w twarz”, poszukiwanie w kontaktach nawiązywanych przez telefon komórkowy akceptacji i bliskości współwystępuje ze zwiększaniem ilości godzin korzystania z portalu społecznościowego Nasza Klasa przez dziewczęta i potrzebą chwalenia się.

Słowa kluczowe: portale społecznościowe, uzależnienie od telefonu komórkowego, płęć

Abstract

The aim of the study was to answer the following research problems: Whether and what differences exist between individuals at risk and those not at risk of addiction to mobile phone in terms of time spent on "Nasza Klasa" website? Whether and what relationships exist between time spent on the social network "Nasza Klasa" by young people and the severity of addiction to mobile phone? Whether and what relationships exist between the symptoms of addiction to mobile phone and activity of young people on "Nasza Klasa" profile, and reasons of having profile on this social network?

Material and methods: The research group consisted of 291 junior high and secondary school students. The following methods were used in this study: the Survey form and the Mobile Phone Addiction Assessment Questionnaire by Pawłowska and Potembska.

Results and conclusions: 1. More girls than boys have a profile on the social network "Nasza Klasa" and meet criteria of dependence and risk of addiction to mobile phone. 2. The main motivation for the youth to have a profile on the social network "Nasza Klasa" is desire to: maintain in touch with friends, get information about friends, brag. On this social network young people comment on photos posted by other users, post their travel photos, family pictures and pictures from family celebrations. 3. The more time girls spend on using social networking sites, the more severe their mobile phone addiction symptoms are. 4. Intense symptoms of addiction to phone calls and text messages, preference for communicating by mobile phone to "face to face" meeting, looking for acceptance and closeness in relationships established via mobile phone co-occur with increased time spent on using the social network "Nasza Klasa" and need of bragging.

Keywords: online social networking sites, mobile phone addiction, gender

Wstęp

Psychologowie oceniają, że na porozumiewanie się z innymi ludźmi przeznaczamy poza godzinami snu około 70% czasu. Dane te wskazują, że zdecydowaną większość potrzeb i zadań życiowych realizujemy za pomocą komunikowania się. Współcześnie coraz więcej osób komunikuje się z innymi przez Internet i telefon komórkowy [1]. Popularnym środkiem komunikacji społecznej stały się obecnie portale społecznościowe [2].

Nowoczesne modele telefonów komórkowych i iPhone-ów posiadają oprogramowanie, pozwalające na korzystanie za ich pośrednictwem z internetowych portali społecznościowych (np. MySpace, Facebook) [3,4]. Młodzież coraz częściej używa telefonów komórkowych do przeglądania profili na portalach społecznościowych, na których szuka informacji o swoich znajomych, nawiązuje nowe relacje interpersonalne, które później przenosi ze świata wirtualnego do rzeczywistego [5].

Badacze tematu [6] wskazują, że o popularności portali społecznościowych decyduje możliwość zaspokajania za ich pomocą różnych potrzeb emocjonalnych, w tym: potrzeby nawiązywania kontaktów społecznych, afiliacji, akceptacji, ekshibicjonizmu czy autoprezentacji. Ross i wsp. [2] podkreślają zależności między korzystaniem z portali społecznościowych a takimi cechami osobowości, jak: otwartość na nowe doświadczenia i ekstrawersja. Autorzy ci [2] uważają, że portale społecznościowe nie są alternatywną formą komunikacji, czy jej substytutem, ale dają możliwość prowadzenia aktywności społecznej w jeszcze bardziej intensywny sposób, stanowiąc jej dodatkową formę. Sheldon i wsp. [6] zwracają uwagę, że z portali społecznościowych, podobnie jak i z telefonu komórkowego, częściej korzystają kobiety niż mężczyźni. Pawłowska i Potembska [7] wykazały, że kobiety częściej niż mężczyźni wykorzystują telefon komórkowy do prowadzenia rozmów, wysyłania SMS-ów, częściej podejmują nieudane próby ograniczenia ilości rozmów i SMS-ów, rezygnują ze snu na rzecz rozmów prowadzonych przez telefon, płacą bardzo duże rachunki za rozmowy i SMS-y, przekraczające ich budżet, częściej ukrywają przed rodziną koszt rozmów telefonicznych, bagatelizują ilość rozmów prowadzonych przez telefon komórkowy oraz posiadają przy sobie drugi, zapasowy aparat. Kobiety częściej niż mężczyźni wyrażają emocje za pomocą rozmów telefonicznych i SMS-ów oraz preferują komunikację za pośrednictwem telefonu komórkowego nad kontakty bezpośrednie. Kobiety znacząco częściej niż mężczyźni wykorzystują telefon komórkowy do zaspokajania potrzeby akceptacji, bliskości, nawiązywania i podtrzymywania kontaktów społecznych, wyrażania emocji oraz charakteryzuje je - większe niż mężczyźni - nasilenie objawów uzależnienia od rozmów i wiadomości typu SMS [7].

Celem pracy było udzielenie odpowiedzi na następujące problemy badawcze:

-czy i jakie różnice występują między osobami zagrożonymi i niezagrożonymi uzależnieniem od telefonu komórkowego w zakresie czasu spędzanego na portalu Nasza Klasa?

-czy i jakie zależności występują między czasem korzystania przez młodzież z portalu społecznościowego Nasza Klasa a nasileniem objawów uzależnienia od telefonu komórkowego?

-czy i jakie zależności występują między objawami uzależnienia od telefonu komórkowego a aktywnością młodzieży na profilu Nasza Klasa oraz przyczynami posiadania profilu na tym portalu społecznościowym?

Grupa badana i metody

Badaniami objęto 291 uczniów gimnazjów i liceów (188 dziewcząt i 103 chłopców), w wieku od 13 do 19 roku życia. Średni wiek badanych wynosił 16,5 lat.

Aktywność na portalu Nasza Klasa zbadano na podstawie Ankiety autorstwa Emilii Potembskiej [8], a objawy uzależnienia od telefonu komórkowego oceniono Kwestionariuszem do Badania Uzależnienia od Telefonu Komórkowego (KBUTK), autorstwa Potembskiej i Pawłowskiej KBUTK [9,10]. KBUTK składa się z 33 pytań. Współczynniki rzetelności alfa Cronbacha dla poszczególnych skal są wysokie i wynoszą: dla skali Akceptacji i bliskości $\alpha=0,91$; dla skali Uzależnienie od funkcji aparatu telefonicznego $\alpha=0,81$; dla skali Uzależnienie od SMS i rozmów $\alpha=0,85$; dla skali Komunikacja pośrednia $\alpha=0,83$. Współczynnik rzetelności dla wyniku ogólnego KBUTK wynosi 0,91. Wykonano test-retest w odstępie miesiąca na grupie 65 osób i uzyskano dla poszczególnych skal następujące współczynniki korelacji: dla skali Akceptacja i bliskość $r_{tt}=0,79$, ($p<0,001$); Uzależnienie od aparatu telefonicznego $r_{tt}=0,78$, ($p<0,001$); dla skali Uzależnienie od rozmów i wiadomości SMS $r_{tt}=0,81$, ($p<0,001$) a dla skali Komunikacja pośrednia $r_{tt}=0,74$, ($p<0,001$). Wynik dla skali ogólnej wynosił $r_{tt}=0,79$; ($p<0,001$). Za osoby zagrożone uzależnieniem od telefonu komórkowego uznano te, które uzyskały w skali ogólnej KBUTK wyniki mieszczące się w przedziale od 31 do 69 punktów (w granicach – od wyniku średniego do plus 2 odchylenia standardowego od średniej), a za osoby uzależnione uznano badanych, którzy uzyskali wynik równy lub powyżej 2 odchylenia standardowego od średniej (70 punktów i powyżej).

Wyniki

W pierwszym etapie badań wyodrębniono osoby posiadające profil na portalu Nasza Klasa. Otrzymane wyniki informują, że profil na tym portalu społecznościowym miały 243 osoby (85,6%), w tym 59,5% dziewcząt i 26,5% chłopców. Różnica między liczbą dziewcząt i chłopców posiadających profil na Naszej Klasie jest bardzo istotna statystycznie ($\chi^2=16,39$; $p<0,001$).

Uczniowie informują, że posiadają profil na Naszej Klasie głównie dlatego, że: chcą mieć kontakt z przyjaciółmi - 89,43% (w tym 25,61% chłopców i 63,82% dziewcząt), pragną się czymś pochwalić 29,03% (8,87% chłopców i 20,16% dziewcząt), uzyskać informacje o znajomych - 86,69% (24,60% chłopców i 62,10% dziewcząt). Na portalu Nasza Klasa młodzież zamieszcza zdjęcia rodziny - 54,03%, (11,29% chłopców i 42,74% dziewcząt), zdjęcia z wakacji - 68,55% (17,74% chłopców i 50,81% dziewcząt), zdjęcia z uroczystości rodzinnych - 16,53% (3,23% chłopców i 13,31% dziewcząt) oraz komentuje zdjęcia zamieszczane przez innych użytkowników sieci - 77,02% (18,55% chłopców i 58,47% dziewcząt).

Następnie spośród badanych uczniów wyodrębniono grupę spełniającą kryteria zagrożenia uzależnieniem i uzależnienia od telefonu komórkowego. Kryteria uzależnienia od telefonu komórkowego, mierzonego KBUTK spełnia 10 osób (3,4%), w tym 9 dziewcząt (3,1%) i 1 chłopiec (0,3%). Kryteria zagrożenia uzależnieniem od telefonu komórkowego, określone na podstawie wyniku ogólnego KBUTK [10], spełniały 103 osoby (35,4%), w tym: 68 dziewcząt (23,4%) i 35 chłopców (12,0%).

Otrzymane wyniki informują, że więcej dziewcząt niż chłopców ma profil na portalu społecznościowym Nasza Klasa oraz spełnia kryteria uzależnienia i zagrożenia uzależnieniem od telefonu komórkowego.

W kolejnym etapie badań porównano testem t średni czas spędzany na portalu Nasza Klasa przez młodzież zagrożoną i niezagrożoną uzależnieniem od telefonu komórkowego (tab. 1.).

Tab. 1. Porównanie średniego czasu spędzanego na portalu Nasza Klasa przez młodzież zagrożoną i niezagrożoną uzależnieniem od telefonu komórkowego

Badane osoby	Zagrożeni uzależnieniem od telefonu komórkowego		Niezagrożeni uzależnieniem od telefonu komórkowego		t	p
	M	sd	M	sd		
wszystkie osoby	1,26	1,11	0,79	0,64	3,52	0,001
chłopcy	0,77	0,81	0,47	0,50	1,63	n.i.
dziewczęta	1,45	1,16	0,93	0,64	3,23	0,002

Otrzymane wyniki informują, że dziewczęta zagrożone uzależnieniem od telefonu komórkowego spędzają na portalu Nasza Klasa istotnie więcej czasu niż dziewczęta niezagrożone tym uzależnieniem. Chłopcy zagrożeni i niezagrożeni uzależnieniem od telefonu komórkowego nie różnili się istotnie w zakresie godzin spędzanych na portalu Nasza Klasa.

Następnie obliczono współczynniki korelacji r-Pearsona między wynikami uzyskanymi przez badanych uczniów w skalach Kwestionariusza do Badania Uzależnienia od Telefonu Komórkowego KBUTK a czasem, w jakim młodzież korzysta z portalu „Nasza Klasa” (tab. 2.).

Tab. 2. Współczynniki korelacji r-Pearsona obliczone między ilością godzin spędzanych na stronie „Nasza Klasa” a wynikami w skalach KBUTK

Skale KBUTK	Godziny korzystania dziennie z portalu Nasza Klasa		
	Cała grupa	Dziewczęta	Chłopcy
Akceptacja i bliskość	0,35***	0,40***	n.i.
Uzależnienie od funkcji aparatu telefonicznego	0,31***	0,38***	n.i.
Uzależnienie od rozmów i SMS-ów	0,28***	0,30***	n.i.
Komunikacja pośrednia	0,23**	0,28***	n.i.

Uwaga: *p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001

W całej badanej grupie uczniów oraz w grupie dziewcząt stwierdzono występowanie istotnych statystycznie dodatnich korelacji między czasem, który młodzież poświęca na korzystanie z portalu Nasza Klasa a wszystkimi skalami KBUTK.

Otrzymane wyniki informują o współzależnościach między wielogodzinnym korzystaniem przez

młodzież z portalu społecznościowego Nasza Klasa a doświadczaniem poczucia braku akceptacji i samotności w sytuacji braku telefonów i wiadomości typu SMS, wykorzystywaniem telefonu komórkowego do słuchania muzyki, robienia filmów, zdjęć, grania w gry, łączenia się z Internetem oraz preferowaniem kontaktów interpersonalnych i wyrażania emocji za pośred-

nictwem rozmów telefonicznych oraz SMS-ów. Wydłużanie czasu korzystania z portali społecznościowych łączy się z podejmowaniem nieudanych prób zmniejszenia ilości rozmów i SMS-ów, ograniczaniem godzin snu na rzecz prowadzonych rozmów, płaceniem bardzo dużych rachunków, przekraczających budżet za rozmowy i SMS-y, ukrywaniem przed rodziną kosztów rozmów telefonicznych, bagatelizowaniem ilości rozmów prowadzonych przez telefon komórkowy oraz posiadaniem przy sobie drugiego, zapasowego telefonu komórkowego.

W grupie chłopców nie ujawniono żadnych istotnych statystycznie korelacji między czasem korzystania z portalu Nasza Klasa a objawami uzależnienia od telefonu komórkowego, badanymi KBUTK (tab. 2.).

W kolejnym etapie analiz obliczono współczynniki korelacji punktowo-biseryjnej między skalami KBUTK a odpowiedziami udzielonymi przez młodzież na pytania Ankiety autorstwa E. Potembskiej [8], dotyczące motywacji korzystania przez młodzież z tego portalu społecznościowego. W tabeli 3 zamieszczono wyniki otrzymane w całej badanej grupie, a w tabeli 4 – wyniki korelacji punktowo-biseryjnej uzyskane przez dziewczęta.

W grupie chłopców nie stwierdzono żadnych istotnych statystycznie zależności między analizowanymi zmiennymi.

Tab. 3. Współczynniki korelacji punktowo-biseryjnej między skalami KBUTK a odpowiedziami udzielonymi przez młodzież, dotyczącymi portalu społecznościowego

Pytania Ankiety autorstwa E.Potembskiej	Akceptacja i bliskość	Uzależnienie od funkcji aparatu telefonicznego	Uzależnienie od rozmów i SMS-ów	Komunikacja pośrednia
Mam profil, gdyż jest to modne	0,14*	n.i.	n.i.	n.i.
Zamieszczam zdjęcia z wakacji	0,16*	0,16*	0,23***	0,17**
Mogę się czymś pochwalić	0,26***	0,18**	0,16*	0,20**

Uwaga: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$

Otrzymane wyniki wskazują, że młodzież, która informuje, że posiada profil na portalu Nasza Klasa, ponieważ: „może się czymś pochwalić”, „posiadanie profilu jest modne” oraz celem zamieszczania na profilu zdjęć z wakacji, czuje się osamotniona w sytuacji braku otrzymywania telefonów i SMS-ów.

Nasilone objawy uzależnienia od rozmów prowadzonych przez telefon komórkowy i od wiadomości typu SMS, częste wykorzystywanie telefonu komórkowego do słuchania muzyki, robienia filmów, zdjęć, grania w gry, łączenia się z Internetem oraz preferowa-

nie kontaktów z ludźmi i wyrażania emocji za pośrednictwem rozmów telefonicznych oraz SMS-ów nad spotkania „twarzą w twarz” współwystępują z wykorzystywaniem profilu na portalu Nasza Klasa przez młodzież do zamieszczania zdjęć z wakacji i chwalenia się.

Najsilniejsze zależności stwierdzono między chęcią chwalenia się na portalu społecznościowym a doświadczaniem akceptacji i bliskości w sytuacji prowadzenia rozmów przez telefon komórkowy oraz otrzymywania wiadomości typu SMS od znajomych.

Tab. 4. Współczynniki korelacji punktowo-biseryjnej między skalami KBUTK a odpowiedziami udzielonymi przez badane dziewczęta, dotyczącymi portalu społecznościowego Nasza Klasa

Pytania Ankiety	Akceptacja i bliskość	Uzależnienie od funkcji aparatu telefonicznego	Uzależnienie od rozmów i SMS-ów	Komunikacja pośrednia
Zamieszczam zdjęcia z wakacji	0,17*	n.i.	0,23**	0,18*
Wiem co dzieje się u znajomych	n.i.	n.i.	0,16*	n.i.
Mogę komentować zdjęcia użytkowników	n.i.	n.i.	0,16*	n.i.
Mogę się czymś pochwalić	0,27***	0,21**	0,19*	0,22**

Uwaga: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$

Wyniki zamieszczone w tabeli 4 informują o występowaniu istotnych statystycznie dodatnich korelacji między nasilonymi objawami uzależnienia od rozmów prowadzonych przez telefon komórkowy oraz od wia-

domości typu SMS, a wykorzystywaniem przez dziewczęta portalu Nasza Klasa do chwalenia się, zamieszczania zdjęć z wakacji, uzyskania informacji o znajo-

mych osobach oraz komentowania zdjęć innych użytkowników tego portalu.

Wykorzystywanie portalu Nasza Klasa do chwaleń się, współwystępuje z poczuciem samotności w sytuacji nieotrzymywania telefonów i wiadomości SMS od znajomych, wykorzystywaniem telefonu komórkowego do słuchania muzyki, robienia filmów, zdjęć, grania w gry, łączenia się z Internetem oraz preferowaniem nawiązywania kontaktów interpersonalnych i wyrażania emocji za pośrednictwem rozmów telefonicznych oraz SMS-ów.

Poczucie akceptacji i bliskości w sytuacji otrzymywania wiadomości typu SMS i telefonów od znajomych oraz preferowanie tego typu komunikacji nad spotkania „twarzą w twarz” łączy się z wykorzystywaniem portalu Nasza Klasa do zamieszczania zdjęć z wakacji.

W grupie chłopców nie stwierdzono żadnych istotnych statystycznych korelacji między aktywnością prowadzoną na portalu Nasza Klasa a objawami uzależnienia od telefonu komórkowego.

Dyskusja

Otrzymane wyniki informują, że więcej dziewcząt niż chłopców ma profil na portalu społecznościowym Nasza Klasa oraz spełnia kryteria uzależnienia i zagrożenia uzależnieniem od telefonu komórkowego.

Główną motywacją, dla której młodzież ma profil na portalu społecznościowym Nasza Klasa jest chęć: utrzymywania kontaktów z przyjaciółmi, uzyskania informacji o znajomych, chwalenia się. Młodzież na portalu społecznościowym komentuje zdjęcia zamieszczane przez innych użytkowników sieci, zamieszcza swoje zdjęcia z wakacji, zdjęcia rodziny oraz zdjęcia z uroczystości rodzinnych.

Na podstawie analiz statystycznych ujawniono występowanie istotnych zależności między czasem spędzonym przez młodzież na portalu Nasza Klasa i wykazywaną na tym portalu aktywnością a objawami uzależnienia od telefonu komórkowego. Znaczące zależności między wymienionymi zmiennymi stwierdzono jedynie w grupie kobiet.

Najsilniejsze związki uzyskano między chęcią chwalenia się na portalu społecznościowym Nasza Klasa a doświadczaniem akceptacji i bliskości w sytuacji prowadzenia rozmów przez telefon komórkowy oraz otrzymywania wiadomości typu SMS od znajomych.

Wyniki badań własnych korespondują zarówno ze zdaniem badaczy [6], którzy uważają, że z portali społecznościowych częściej korzystają kobiety niż mężczyźni, jak i z opinią autorów [7,11,12], którzy informują, że dziewczęta częściej niż chłopcy nawiązują relacje interpersonalne za pośrednictwem sms-ów, prowadzą rozmowy przez telefon komórkowy oraz patologicznie korzystają z telefonu komórkowego.

Na podstawie wyników sformułowano następujące wnioski:

Wnioski

1. Więcej dziewcząt niż chłopców ma profil na portalu społecznościowym Nasza Klasa oraz spełnia kryteria uzależnienia i zagrożenia uzależnieniem od telefonu komórkowego.
2. Główną motywacją, dla której młodzież ma profil na portalu społecznościowym Nasza Klasa jest chęć: utrzymywania kontaktów z przyjaciółmi, uzyskania informacji o znajomych, chwalenia się. Młodzież na portalu społecznościowym komentuje zdjęcia zamieszczane przez innych użytkowników sieci, zamieszcza swoje zdjęcia z wakacji, zdjęcia rodziny oraz zdjęcia z uroczystości rodzinnych.
3. Im więcej godzin dziewczęta korzystają z internetowego portalu społecznościowego Nasza Klasa, tym bardziej mają nasilone objawy uzależnienia od telefonu komórkowego.
4. Nasilone objawy uzależnienia od rozmów i wiadomości SMS, preferowanie komunikacji przez telefon komórkowy nad spotkania „twarzą w twarz”, poszukiwanie w kontaktach nawiązywanych przez telefon komórkowy akceptacji i bliskości współwystępuje ze zwiększaniem ilości godzin korzystania z portalu społecznościowego Nasza Klasa przez dziewczęta i nasiloną potrzebą chwalenia się.

Piśmiennictwo

1. Doroszewicz K. Aktywne porozumiewanie się. W: Skrzyński W., Dyrda M. (red.), Wykłady z psychologii społecznej. 2003, s. 167-192.
2. Ross C., Orr E.S., Sisic M., Arseneault J.M., Simmering M.G., Orr R.R. Personality and motivations associated with Facebook use. *Comp. Hum. Behav.*, 2009; 25: 578-586.
3. Barkhuus L, Tashiro J. Student Socialization in the Age of Facebook. *CHI 2010: ACM Press*; 2010, pp. 133-142.
4. Humphreys L. Mobile Social Networks and Social Practice: A Case Study of Dodgeball. *J. Comput. Mediat. Commun.*, 2008; 13: 341-360.
5. Lampe, C., Ellison, N. and Steinfield, C. A Face(book) in the Crowd: Social Searching vs. Social Browsing. In *proceedings of ACM Special Interest Group on Computer-Supported Cooperative Work*, ACM Press: 2006, pp. 167-170.
6. Sheldon K.M., Abad N., Hinsch C. (2011, January 31). A Two-Process View of Facebook Use and Relatedness Need-Satisfaction: Disconnection Drives Use, and Connection Rewards It. *Journal of Personality and Social Psychology*. Advance online publication. doi: 10.1037/a0022407.
7. Pawłowska B., Potembska E. Gender and severity of symptoms of mobile phone addiction in Polish gymnasium, secondary school and university students. *Curr. Probl. Psychiatry*, 2011; 12(4): 433-438.
8. Pawłowska B., Potembska E. Właściwości psychometryczne Kwestionariusza do Badania Uzależnienia od Internetu (KBUI). *Bad. Schizofr.*, 2009; 10: 310-321.

9. Potemska E, Pawłowska B. Właściwości psychometryczne Kwestionariusza do Badania Uzależnienia od Telefonu Komórkowego (KBUTK). *Bad. Schizofr.*, 2009; 10: 322-329.
10. Pawłowska B., Potemska E. Objawy zagrożenia uzależnieniem i uzależnienia od telefonu komórkowego mierzonego Kwestionariuszem do Badania Uzależnienia od Telefonu Komórkowego, autorstwa Potembskiej i Pawłowskiej u młodzieży polskiej w wieku od 13 do 24 lat. *Curr. Probl. Psychiatrii*, 2011; 12(4): 443-446.
11. Igarashi T., Takai J., Yoshida T. Gender Differences in Social Network Development via Mobile Phone Text Messages: A Longitudinal Study. *J. Soc. Pers. Relat.*, 2005; 22(5): 691-713.
12. Doring N., Hellwig K., Klimsa P. Mobile communication among German youth. Nyiri K. Ed., *A sense of place: The*

global and the local in mobile communication., Vienna; Austria: Passagen Verlag, 2005, pp. 209- 217.

Badania finansowano z DS. 191/12.

Correspondence address

Beata Pawłowska
Katedra i Klinika Psychiatrii UM w Lublinie
ul. Głuska 1, 20-439 Lublin
e-mail: pawlowskabeata@tlen.pl